

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Boni Et Perfecti Regiminis

Binet, Étienne

Mainz, 1675

Cap. VIII. Boni Prælati Idea exprimitur in Sanctissimi & Illustrissimi
Episcopi Genevensis persona

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50077)

itaque amore ejus sustinetis defectus vestrorum confratrum, & occasionem illos supportandi magnam aestimatis, ut testemini Christo, quod tenerè ametis omne id, quod vobis commendat, & illos, quos vestro imperio subjecit.

CAPUT OCTAVUM.

Exprimitur idea boni Praelati in persona sanctissimi, & Illustrissimi Episcopi Genevensis.

Profectò nostro aeo difficulter invenimus ideam ditiozem, faciliorem iinitatu vitâ S. Francisci Salesii Episcopi Genevensis. Et quidem primò dicebat id, quod ego per transennam tetigi, nullum quasi extitisse, quàm Deum, & ipsum, qui amarat pauperes peccatores, eorumq; defectus sustinuerat. En ergo quædam delineamenta ejus regiminis, en quasdam regulas, quas sequebatur.

I. Et quidem ante omnia jocando dicebat, se esse omnipotentem, & quidquid vellet, se posse facere; nam ex una parte nil aliud volebat, quàm quod vellet Deus; ex altera

altera verò nil aliud expectabat, vel præ-
tendebat ab hominibus, quàm quod intra
terminos debiti commodè possent facere.
De reliquo, quod non obtinebat uno die,
non sperabat in mense, vel anno.

II. Quod si coram eo aliquis Religio-
sus, velut mansuetus, aut magna virtute
conspicius laudaretur, actutum interro-
gabat, an non aliquando fuisset, vel nunc
esset Prælatus; nam uti dicebat, multi dum
non moderantur habenas, nec aliud ha-
bent onus, quàm seipsos; sunt valde probi:
Id autem, ut veritatem dicam, in multis
non est alia virtus, quàm cessatio à vitiis, &
imperfectiõibus. Verùm quod si aliquis
fedeat ad clavum, gemat sub aliquo pon-
dere, debeat regere, & supportare alios,
tunc prodit, an ejus virtutes solidæ sint; si
enim habeat veram charitatem, qua susti-
neat defectus suorum Subditorum: Si ha-
beat humilitatem, qua toleret despectus:
Si habeat prudentiam, qua expectet, ut au-
diat, quæ fieri debent, ac ita omnia maturè
fiant: Si reprobat quendam falsum zelum,
qui re ipsâ nil aliud est, quàm impatien-
tia, is solidè virtuosus est. Verbo ex his

elucescit, num homo solidas virtutes habeat, vel non: secus non credam, nec dicam aliquem virtuosum; nam sæpe video, quod fictio venditur pro virtute, & rideo quosdam monitores, qui in omnibus inveniunt, quod culpent.

III. Verum enim verò, non nemo quadam vice sic eum affabatur: Reverendissime Domine, tu toties vadis Genevam, ut tractes cum illo stupido sene Beza viro perversissimo, & quidem tam reverenter cum eo agis, ut re ipsa non parvum scandalum præbeas. Cur quæso, cum sis Præpositus, tuum tempus non impendis melius in negotiis Diœcesis, cujus quandoque es futurus Episcopus? Cur non conversaris cum bonis, in quibus magnum lucrum reportabis? Hem! replicabat ille incomparabilis Præpositus; An non recorderis, quod Christus non tam venerit in hunc mundum pro justis, quam ut vocaret peccatores quodque S. Paulus dicat, nunquam è cælo auditum gratius verbum, quam Deum descendisse in terram, ut salvaret peccatores, quorum primum se nuncupabat? S. Paulus? Quod si debeat

debeamus imitari nostrum bonum Magistrum, & esse potius piscatores peccatorum, quàm justorum, qui nostrâ operâ non indigent, quid ego non faciam pro Beza, & pro omnibus aliis, quod aliquis prædicator in hoc mundo facere potest? Beza est ovis errabunda; an erga ego eum non eruam è faucibus lupi, & ad ovile reducam? Potiùs deponerem mille mitras, pedes, quàm curam peccatorum, compassionem, & tolerantiam defectuum.

IV. Ast enim Reverendissime, tu nimis bonus es, & suavis; discoli abutuntur tuâ indulgentiâ, & forsan eam irrident. In tuis ædibus scelesti videntur gratiores; nam quamvis eorum perversitas tibi sit perspectissima: attamen eos complecteris, ac si essent tui filii. Sed enim bonus Prælatus regerebat, rem esse præclaram, ob nimiam clementiam damnari. Et cur enim Deus Pater vocatur Pater misericordiarum, & Verbum incarnatum vocatur Agnus sine felle: Spiritus insuper sanctus non comparet nisi in forma candidæ columbæ, quæ est ipsa suavitas? Quod si aliquid nobilius esset hac infinita benignitate

Dei, Deus hoc revelasset, cum tamen velit duo tantum, nempe humilitatem cordis, et mansuetudinem ab eo discamus. An ergo me impediatis, ne discam lectionem, quam Deus mihi dedit, & ne imiter virtutem, quam tanti æstimat? An forte sumus sapientiores Deo?

V. Dum superiores querelis lacefferent imperfectiones suorum subditorum, & nimis relapsus in eosdem defectus, ideoque vellent officio renunciare, eo quod defectus corrigere, eosque diutius sufferre non possent. Sanctus vir incipiebat ridere, & amabilissimo rubore suum vultum tingens dicebat: Sed hem! mea charissima foror; an tu nullum committas defectum? an nullum unquam te commissurum putes? Quod si aliquem defectum committeres, an velles subito conjici in carcerem, vel velut incorrigibilis præcipitari ex fenestra? Religio non est composita ex personis perfectis, sed iis qui aspirant, & tendunt ad perfectionem. An putes apicem perfectionis octo dierum spatio posse attingi? An tu hunc apicem attigeris? Quantum tempo-

temporis insumpsisti? Quamdiu in illo manebis? Et dato quod illum attigeris, viden' amabo, an ad illum non subieris ex gratia speciali Dei, & indole naturali, quam Deus tibi indidit, quæ nullam habet reluctantiam, nec difficultatem in faciendis bonis? An velis cogere Deum, omnibus conferat easdem gratias, quas tibi contulit? An velis adigere totum mundum, ut ejusdem tecum sit genii? Annon consideras molestias, difficultates, quas experiuntur tuæ miseræ filiæ in domatione validæ naturæ supra modum virtuti rebellis? Minima adversitas, minima tentatio superveniens turbabit harmoniam omnium tuarum virtutum, & tota eris alia, quàm modo es. Et quid tunc dices, nisi quod putâris, te præditam multis virtutibus, cum tamen hæ non fuerint aliud, quàm exercitium, quod ortum duxit à bona natura & indole? Tunc veniam rogabis, quod tam exiguan charitatem exercueris. Ego quoad me nolo obtinere hanc veniam, & potius tunc volo, & satius censeo compati infirmis, eosq; sensum sanare, quàm eos nimium pelle-

pelle-

pellere, & urgere, & ita charitatem, ac patientiam rumpere.

VI. An velitis scire, qualiter rexit quædam capita indomita? En arcanum. Dum quadam die quidam nobilis irâ percitus juxta ædes ejus strepitus edidisset intolerabiles, ac horrendos ululatus canum, hinnitus, equorum, à nonnullis famulis insolentibus edicurasset, ac ad Episcopi cubile accurisset, ac mille convicia evomisset, verba indignissima totius mundi effutivisset, bonus Prælatus oculo toto suavi, & benigno notavit illum furiosum, nihilque ei dixit. Nobilis se contemptum esse existimans rabiem auxit: Sanctus verò vir silentium, & modestiam. Tandem dum totus perculsus ad se rediret, quidam honoratus vir, sic eum affatus est: Reverendissime Domine; quomodo sufferre possis hunc insolentem, & linguam comprimere in occasione tam indigna? Audin charissime, inquebat S. Prælatus, ego cum lingua mea pactum inivi inviolabile, & indissolubile; quamdiu meum cor inflammatum, & alteratum est, nec lingua mussitare debet; sed datâ autem irâ lingua dicet, quod

quod volet. Et quomodo meliùs quàm silentio hunc miserum docere possem modum bene loquendi? Quomodo melius bilem sopiet, quàm videndo meam taciturnitatem? Post paucas horas pœnitebit, veniam à me rogabit. Quod si illam à me non flagitet, ego ibo, & quidem lubens flagitabo. An vestro sensu non debeamus compati misero homini bile inflammato? Si DEUS ita nobiscum ageret, de nobis actum foret. Nullum unquam pœnituit silentii, sed sæpe nimiorum verborum.

VII. Quadam vice interrogatus fuit, an optandi essent Superiores, qui nullum unquam commiserunt defectum, quippe essent speculum sine macula, sine imperfectione, & qui nullum darent pravum exemplum? Sanctus vir ridere cœpit, sed risu Paradisi, & dixit: Cavete, ne talia desideria inutilia & absolutè impossibilia foveatis: nam Deum rogare debemus, ut tales è cœlo mitteret; nam hæresin sciret, si quis diceret, dari homines nullum habentes defectum. Quin immò dato quod aliquis è cœlo descenderet, qui esset impeccabilis, adhuc aliquid ei objici posset,

set,

set, & dici id, quod quondam fuit dictum alicui antiquo: *In hoc errat, quod nunquam errat.* Ei nulla adhiberetur fides, quia omnes dicent eum nescire, quid sit fragilitas humana. S. Petrus graviter peccavit, & interim creatus est pastor universalis ecclesie. Ne intuearis defectus, sed virtutes. Quò Prælatus est imperfectior, eò purior est tua obedientia.

VIII. Dum Apostata, vel quædam anima desperata ad eum recurrerent, dilatabat suum cor, easque velut suos filios prodigos recipiebat. Bene veneritis, inquit, filioli mei charissimi, venite, ego vos amplector, & cordi meo adstringo. Deus & ego vos juvabimus, ne desperetis, ego omnia faciam. Ostendebat illis omnem dulcedinem sui cordis, omnia viscera, suos oculos. Reliquos hic modus agendi male habuit, scandalizabantur, & dicebant, discolos illa lenitate, & impunitate excitandos ad malum. Videte, inquit, hæ sunt meæ oves; Christus iis dedit totum suum sanguinem; an ergo ego iis negem lachrymas? Hi lupi transformabuntur in Agnos, & erit dum nobis sanctiores erunt.

erunt. Si Deus Saulum abjecisset, Ecclesia non habuisset S. Paulum. Habete parum patientiæ, & exiguam iis exhibete charitatem. Ego quoad me eos potius volo ablegare ad purgatorium, quàm ad infernum. Et quibus velis facere misericordiam, nisi miseris peccatoribus? Deus me misit, ut eos curem, & ex abyſſo eruam; an ergo velitis, ut reluctet, & contradicam? Reuera non habeo cor tam angustū, ut ita crudelis, & durus sim. Vel cum iis pereundum est, vel laborandum, ut salventur. An non sint mei filii, & mea viscera? Sciunt me illorum esse Episcopum, sed potius volo me eorum ostendere matrem. Si quis velit rigorem, eum à me non petat, quia nec nomen severi habere volo.

IX. Reverendissime Domine, tu sapiens dixisti Superiorem debere esse cordialem; verum quid sit cordialitas, quam tanti aestimas, ut gubernes animas, & cor lucreris? Ut sciamus, quid sit cordialitas, inquit bonus pastor, debemus habere cor patris, vel matris, aut cor patris & matris simul. Illa afflicta mater, cujus viscera comovebantur, dum charus
ejus

ejus filius in duas pares secundus erat, hoc me melius dicet. Hæc res non docetur per præcepta, aut mellea verba, sed per affectuosam, & cordialem praxin, quam charitas producit in nostris cordibus. Hanc rem te docebit pater filii prodigi, qui suum filiū recipiebat brachiis apertis, oculis stillantibus lachrymas, corde amplissimo, toto ignito, teneritudine cordiali, gaudio ineffabili, & incomparabili.

Cordialitas itaque boni Superioris primò consistit in hoc, quod habeat cor valde tenerum, quod semper inclinetur ad veniam, & excusandam aliorum fragilitatem. Secundò quod testetur bonitatem sui cordis dulci affabilitate, quæ suam suavitatem diffundat in omnia sua facta, & dicta, ut cuilibet sit summè gratum, & amabile, cum omnibus notum sit, verba dura, sicca esse omnibus odiosa. Tertiò ut habeat vultum plenum suavitate, & benignitate, ita ut persona demulceat. Videbis quandoq; alios, qui nimis torvis spectant oculis, qui semper tonant, qui omnia denegant, vel gratiam tam illubenter concedunt, ut gratiam cum gratia amittant, nec
ullus

ullus iis gratus sit. Quartò ut in conversatione sit totus suavis, & sedatus, ut ejus verba sint candida, sincera, columbina, naturalia, absque fuce, præcipitantia, absque nimis ceremoniis, nam ubi est violentia, ibi exulat cordialitas. Verùm unctio Spiritus S. & gratia Christi hæc omnia perfectè docet.

X. Hic sanctus vir hæc omnia perfectè habuit. Ejus Diocesani dum ad eum venirent, diversas personas induebant: aliqui eum laudabant, aliqui eum adorabant; aliqui pessima dicteria contra eum evomebant: aliqui ei ruinam minabantur; aliqui sclopeta in ejus fenestras explodebant; aliqui, & quis hoc crederet? mille injuriis eum prosciderunt. Interim hic homo cordialis, vel totus cor, vel totus amor faciem semper monstravit modestam oculos columbinos, verba tam suavia, tam amabilia, cogitationes tam paternas, modum agendi tam attractivum, ut quatuor verbis illos lupos in agnos mutaret. Adulatoribus respondebat: sincere fateor, vos me multò meliores esse: Franciscus Salesius est miser homo, uti Deus, & meus Confessarius
bene

bene sciunt. Christus Dominus, & Angeli magnum festum agunt, dum miser peccator convertitur. Et an ergo nolitis me lætari, dum aliquis miser postquam millies me afflixit, & cruciavit, sese meis brachiis committit? Jesus Christus fuit benevolentior erga malos, quam bonos; nunquam majorem præ se tulit lætitiã, quam dum cum iis comederet, dum miracula patra- ret, dum eos ad pœnitentiã, & veniã re- ciperet. Adeo verum est, quod regimen debeat esse dulce & cordiale, si quis ho- minum corda lucrari velit.

XI. Quadam die non nemo ei dixit: Il- lustrissime Domine, & quid faciendum cum iis, qui jugiter relabuntur, & qui cen- ties ob eundem defectum debent repre- hendi? Quomodo? respondit: faciendum est id, quod dixit Christus, nempe iis con- donandum millenis, centenis vicibus, im- mò toties, quoties peccant, & per totam æternitatem; cum enim eos Deus suppor- tet, an eos non debeat supportare homo? An non satis sit, quod tandem resipiscant, & convertantur? Quinimò esto nõ con- verterentur, an ex parte nostra non debea- mus

mus

mus facere id, quod possumus? An forsan non sim Episcopus peccatorum, æque ac justorum, qui operâ meâ non indigent? An opilio instituatur tantum pro ovibus adipatis, & sanis, & non morbidis, ac errabundis? Et quibus servit Medicus, an sanis, vel infirmis? Pro quibus venit Christus, an pro justis, an peccatoribus? An tibi charitas videatur tantum facta pro bonis, qui tuâ opera non indigent, & non promiseris, ac omnibus derelictis? An humilitas sit condita, ut tantum supportet probos morigeratos, qui te suspiciunt, qui te honorant, & non pro discolis, insolentibus, qui millenis injuriis te afficiunt? Eheu! paucissimi Spiritu Dei regere norunt.

XII. Quadam vice vidi pastorem per montes, per valles insectantem ovem errabundam, quæ saltitabat per rupes, ut à Pastore fugeret. Miser homo currebat per nives, glacies, sed tandem cecidit in præcipitium, & miserè occubuit. Alter ut eum liberaret, post eum insiliit, sed totum contritum, discerptum, mortuum eum eruit. Sanctus itaque Prælatus cœpit flere & dicere. O Deus! & quàm non sit hæc

hæc

hæc insignis lectio pro Episcopo, & Superiore? Hic miser homo periit, ut salvaret ovem fugitivam, & errabundam: & ego Eheu! O me miserum! ut juvem animam perditam, tam exiguum zelum habeam, ut minima res mundi me detineat, & numerem omnes meos gressus, omnes meos labores? O mi Deus! Da mihi verum zelum, & Spiritum Pastoris. Eheu! & hic miser opilio, quot non damnabit Pastores animarum, Superiores?

XIII. Quadam die ei dicebam, quendam Prælatum nunquam satiari lectione librorum ejus, magnisque eum extollere præconiis. Verùm ipse respondit: Perchære pater, ille bonus Dominus magno me afficeret gaudio, si me relinqueret, qualis sum. Ego melius cognosco Franciscum Salesium, quàm ullus homo in mundo. Meum cor, meus Confessarius sunt duo testes irrefragabiles mearum miseriarum. Viden' qualiter bonus Prælatus, & Superior non debeat curare ea, quæ de eo dicuntur, nec tantam habere complacentiam in sua bona intentione, nec nimium delectari splendore illorum paucorum bonorum operum

rum, quæ facit, ita ut destruat, & perdat
veram cognitionem sui ipsius. Optima
cogitatio, quam habere potest Superior,
est, si quandoque consideret suos defe-
ctus; nam in operibus, quæ iudicio amo-
ris proprii videntur nobiliora; iudicium
amoris veri multos defectus, & imperfe-
ctiones invenit. Is, qui sibi persuadet,
quod omnia sua bene faciat, qui existimat
se nullum committere defectum, qui putat
se tantum delinquere leviter, est Pastor, qui
se ipsum, & non oves pascit. Is qui valde
laborat, & parum lucratur, non est fide-
lis, nec in suum regimen benedictionem
Dei trahet. Pretiosissima omnium ga-
zarum quæ reperiuntur in thesauro Su-
perioris, est profunda humilitas, quæ
omnia bona opera soli attribuit Deo; de-
fectus verò tam proprios, quàm Subdito-
rum sibi ipsi. Illi qui semper urgent ra-
tiones, sunt mihi valde suspecti. Sunt si-
miles illis, qui postquam sub meridiem fi-
xis obtutibus observarunt solem, omnia
quæ intuentur, putant esse soles; cum ta-
men alii sciant eos nil aliud videre, quàm
sordes, & spurcicias; & ratio est, quia ocu-

H

los

los habent refertos luce, & lumine amoris proprii, qui eos offuscavit.

XIV. Dum prædicaret Parisiis, passim, & absque ulla discretionem invitabatur ad habendas conciones matutinas & vespertinas. Ego quadam die spiritus sumpsi, eumque sic affari cœpi: Reverendissime Domine, sit venia verbo, tu te occidis, tu nimis concionibus te gravas. Ille manum meam premens suaviter subridendo dixit: Pater, te assecuro, quod magis fatiger, si non prædicem, quam quando prædico. Cum Deus me instituerit pastorem, & prædicatorem, officio meo satisfacere debeo. Ut veritatem fatear, valde miror, quod Parisienses me tanti æstiment, qui linguam habeo blæsam, grossam, conceptus viles, discursus communes, & simplices. Tu ipse, qui meis concionibus interfuisti, testari potes, quod veritatem dicam: Et an etiam mecum non obstupescas, quod tot boni Parisienses ad meos sermones confluant? Sed ego mox replicavi: Et an putes Illustrissime Domine, Parisienses tua exigere verba? Iis sufficit, quod te videant in pulpito; tuum cor loquitur
cum

cum tuo vultu, cum tuis oculis. Esto non recitares nisi orationem Dominicam, dum vident hominem, qualis tu es, contenti sunt. Tua lingua grossa, & tarda melius ferit; tua verba communia inflammata igne charitatis emolliunt, & penetrant corda; tua verba habent, nescio quid rari; sunt pondus, omnia feriunt, omnia penetrant, nihil dicis, & omnia dicis. Alius multò plura diceret, nec tamen diceret medietatem eorum, quæ tu dicis; non habebit Auditores, & esto haberet, nullum fructum in iis reportaret. Tu habes quandam Rhetoricam Annesiorum, vel ut melius dicam, Paradisi, quæ miros effectus producit. His dictis me complectebatur, & suaviter subrisit, ita ut discursum aberrumpere debuerim. En ejus modum; semper suo sensu perdebat, & tamen semper lucrabatur, & habebat, quod venderet.

XV. Habebat aliquod principium, quod velut oraculum debet admitti. Nil dicebat, amittitur dulcedine velut saccharo. Et quamvis per bonitatem aliquis committeret quendam defectum; atra-

men hic coram Deo esset valde innocens, vel causa tanti boni, ut dici possit id, quod cantat Ecclesia de peccato Adami: O felix culpa, quæ Salvatorem mundi, & compendium omnis nostræ felicitatis è cælo traxit. E. contra rigor parum boni præstat, & multa mala causat; turbat corda; generat odium, & ipsa beneficia quæ confert, consumit; nam cum tam exigua gratia ea confert, ut non sit grata, nec aliquis se gratum exhibeat. Rem miram dicebat, quod per tres annos integros studuerit mansuetudini Christi, & humilitati ejus cordis, nec tamen adhuc se esse contentum. Eheu! quod si ille, qui erat ipsa suavitas, ipsa benignitas, integris annis studeat, ut eam acquirat, & putet se pauxillum habere; quid facient illi, qui cor habent plenum spinis, qui naturam habent asperam, verba amara, frontem corrugatam, complexionem arrogantem & imperiosam? Quomodo possint existinare, quod sint capaces ad regendos alios, dum mala passionem regere, & subjugare nequeunt. Hic Sanctus multos Superiores, & servos Dei condemnabit.

Et

Et hinc dum sua incomparabili benignitate omnes etiam Ecclesiasticos scandalosos reciperet, multi obmurmurabant, & scandalizabantur. Verum sanctus vir tantum subrisit dicens: mi Deus, & an non satius omnes suaviter ducantur ad Purgatorium bonæ & veræ pœnitentiæ, quam impetuose trudentur, & pellantur ad infernum turpis desperationis, & impœnitentiæ finalis? Et quomodo illi cum hoc rigore vadant ad Purgatorium, qui vix cum illa asperitate absolutè insupportabili, corde mille timoribus transfixo, ad Paradisum ire nollent?

Ego sub fornice cœli non invenio potentius remedium contra impetuositatem, & impatientiam, quæ nomine zeli decoratur, quam suave, & felle carens silentium. Et quamvis aliquis pauca loquatur; attamen amor proprius multa effutit, & tot verba inconsiderata evomit, ut cor spatio viginti quatuor horarum mille amaritudinibus sopiatur. Quando Superior nil dicit, nil respondet, sed libenter injurias suffert, & expectat, donec tempestas sedetur: ira, & indiscretio stupefiunt, & cor

diu suavissima jucunditate, & lætitia fruitur.

Et revera unum est, quod Prælati, ac Superioribus magnam molestiam creat, nempe quod dum mille negotia occurrunt, & mille audientiam flagitant, quilibet statim expedire velit, absq; eo quod tempus respirandi indulgeat. Hoc mihi sæpe evenit, sed pactum inivisibile cum meo corde, cum mea lingua, & imitatus sum S. Job. Dum huic servi successivè unus post alterum nova referret, uni respondit. Sic Superior si unus veniat, uni respondeat, si duo, unico responso iis satisfaciat. Hoc modo Deus probat nostra corda ut videat, num sustineant malleum, & sint sufficienter solida subditi sunt mihi velut infantes, qui ad sinum patris confugiunt. Nunquam gallina tædium capit, dum pulli simul sub ejus alis se abdunt: immò alas super omnes extendit, & meliori modo quo potest, eos tegit. Videor mihi sentire, quod meum cor crescat in pectore, dum numerus subditorum, qui ad me confugiunt, crescit; & ita sum comparatus, ut omnes unâ ulnâ metiar.

XVI. Quod si aliquis ejus spiritum velut in speculo intueri vellet, is debet legere regulas, quas condidit pro directione matrum visitationis: nam omnes sunt refertæ cordialitate, candore, charitate materna, longanimitate, patientia, teneritate extrema, compassione, condolentia, supportatione debilitatum imperfectiorum. Verbo, totæ sunt ignis, totæ amor divinus, totæ patientia invicta. Dum in extasin raptus disceret se futurum fundatorem alicujus Ordinis, ei tradita fuit hæc norma divina, hæc Regula Paradisi revelatæ, & impositum, ut regimen animarum facilius redderet. Ejus arma erant lachrymæ, ejus mandata preces tam dulces, ut nullum cor iis resistere potuerit. Ejus maxima particularis erat nil petere, & nil denegare. Verum distinguere oportet, quod nil re ipsa petierit, & nil quidquid ei gratum judicabatur, fuerit ei denegatum. Famuli eum amabant velut patrem; nil iis dicebat, & tamen omnes sudabant, & ei diu noctuque affectuosè & amorosè famulabantur.

XVII. Dicebat à vero Superiore imi-

H 4

tan-

tandum esse Jesum Christum, qui visus fuit tenerius amare imperfectiores quàm perfectiores. Infirmi, inquit, sunt illi, qui egent medico, & non sani. Magis mihi placet misericordia, quæ supportat infirmos, & defectuosos, quàm sacrificium. Veni ut vocarem peccatores, & non justos. Meus Pater misit me, ut solarem afflictos, & eos qui cor habent afflictum, & aliquâ ærumnâ dolorosâ transfixum, dumque invenio unum drachma, totus Paradisus mecum gaudet, & lætatur. Porro dum sanctus Prælati hæc verba citaret, dicebat, quod Prælati visitationis deberent habere hunc spiritum; cum charitatem diceret perfectiùs impleri in imperfectis, quàm perfectis, ac aliquem fatius excedere in bonitate, quàm in aliquo zelo apparente, qui sæpe non est aliud; quàm vera impatientia.

XVIII. Addebat Superiorem carentem spiritu generositatis nunquam posse esse verum Superiorem. Pusillanimes & cordis angusti submerguntur & percurrunt scypho aquæ. Generosi è contra profundioribus Oceanis illudunt. Superior angu-

angusti cordis quamprimum aliquis vel minimum defectum committit, statim excandescit, vult eum dimitti, & ad alium locum relegari. Porro hoc nil aliud est, quam mera impotentia, debilitas & infirmitas cordis ac virtutis. Persona generosa à nihilo turbatur, & movetur, nec ab ullo vult exonerari, quia generositas cordis omnes capit, & existimat, quod dum Deus omnes illos ei subditos dedit, in eorum regimine, & gubernatione debeat ostendere se esse fidelem. Et an non res ridicula foret, si Medicus videns graviter infirmum, fugeret, aut opilio ad adventum lupi fugâ sibi consuleret? Non absimiliter ille qui lætanter regit illos: qui bene se habent, & non alios, qui malè se habent, ita ut eos supportare nequeat, nunquam erit verus Prælati, nec melius valebit, quam nauclerus, qui nequit gubernare navim, nisi habeat omnes ventos propitios, & faventes.

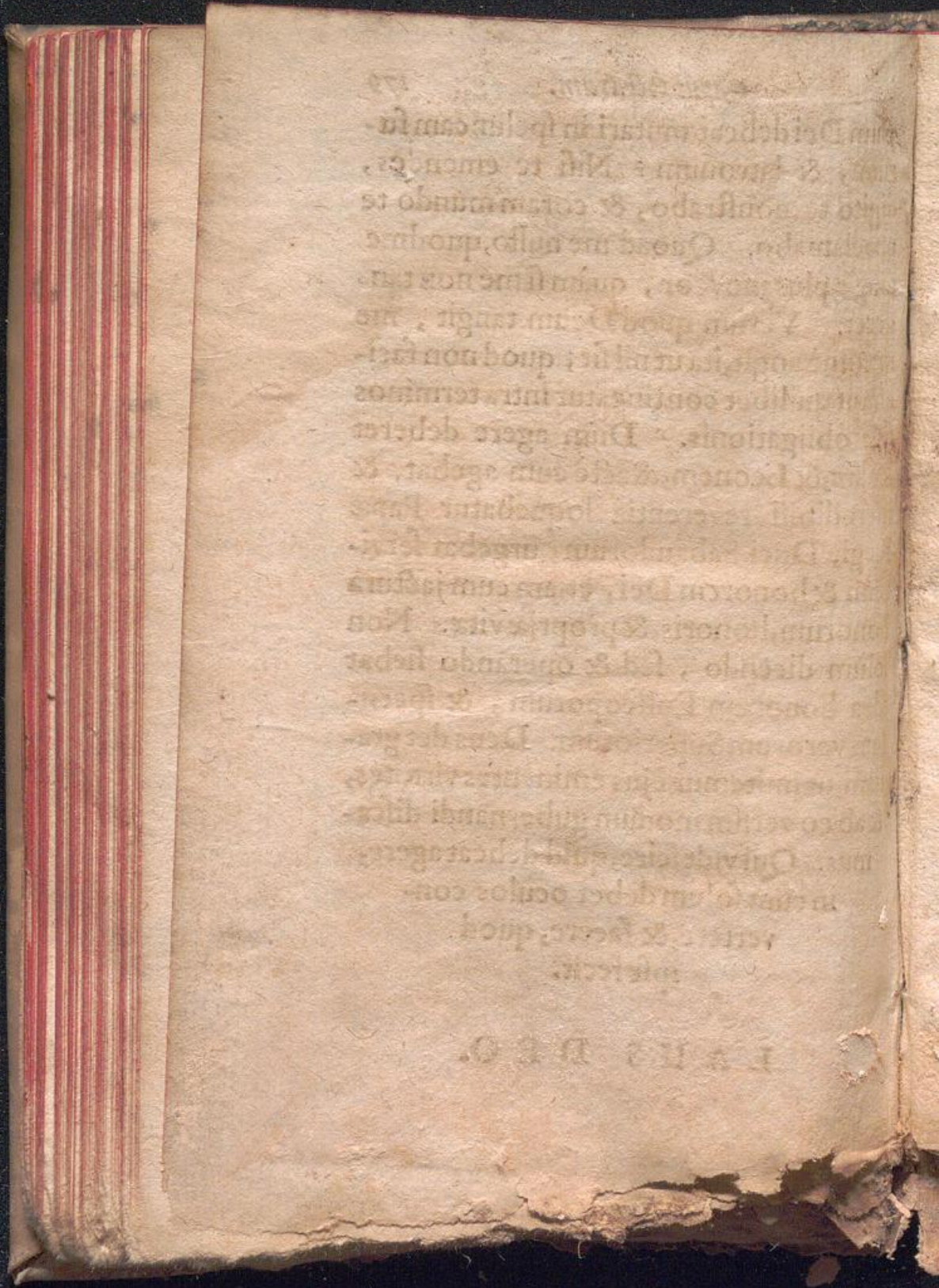
XIX. Et revera multi sunt, qui sub falso prætextu humilitatis & incapacitatis fiunt infideles Deo, & coram eo magno merito privantur, Dum Romæ examinandus esset

pro Episcopatu, intravit quādam Ecclesiam, ut miram orationem funderet. Alius orasset: *Veni Creator Spiritus, &c.* ut Deus ei conferret gratiam, ut posset esse bonus Episcopus. Verū sanctus vir Deum rogavit, ut faceret, quod placeret ejus voluntati, & si ei magis conduceret, nil diceret ad propositum, ac ita rediret pudens; nam hoc summopere desiderabat; nam parum inquiebat, refert, num sim Superior, vel inferior, totus, vel nihil, dummodo Deus in me adimpleat suam sanctissimam voluntatem.

XX. Interim non volebat, nec permittebat prætextu indulgentiæ & suavitatis defectus manere impunes, & foveri temeritatem eos committendi. Superiores, inquiebat, imitari debent sponsum, qui bibebat vinum cum lacte, comedebat favum mellis, & rigorē, dum res ita exigeret suavitati miscebat. Dum quadam die prædicaret, vidit quendam adolescentem insolentem, qui sub concione mille aspectibus quādam puellam alliciebat. Talis petulantia eum commovit, & magno zelo inflammatus exclamavit: Et an templum

plum Dei debeat mutari in speluncam furum, & latronum? Nisi te emendes, digito te monstrabo, & coram mundo te proclamabo. Quoad me nullo, quod me tangit, plus moveor, quàm si me non tangeret. Verùm quod Deum tangit, me maximè angit, ita ut nil sit, quod non faciam, ut quilibet contineatur intra terminos suæ obligationis. Dum agere deberet Eliam, & Leonem, exactè eum agebat, & incredibili reverentiâ loquebatur Papæ Regi, Duci Sabaudorum, urgebat servitium & honorem Dei, etiam cum jactura bonorum, honoris, & propriæ vitæ. Non solum dicendo, sed & operando fiebat idea bonorum Episcoporum, & speculum verorum Superiorum. Deus det gratiam, ut imitemur ejus eminentes virtutes, & ab eo verum modum gubernandi discamus. Qui vult scire, quid debeat agere, in eum solum debet oculos convertere, & facere, quod ipse fecit.

LAUS DEO.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to fading and staining.

L. A. S. P. O.